

TRYGG PÅ JOBBET

Ett nyhetsbrev från AFA Försäkring. Nummer 4 2014

TEMA: GILLA JOBBET >

**SENASTE FORSKNINGEN
PRESENTERADES**

YRKESLANDSLAGET >

**MEDALJREGN
VID YRKES-EM**

HEMBESÖK >

**PETER HJÄLPER
KUNDERNA I HEMMET**

Babyboom i klädbutiken

Många unga anställda ger många föräldralediga. På Gina Tricot är Föräldrapenningtillägg en försäkring som gör stor nytta, inte minst för Katarina Hillman som just varit föräldraledig.

afa
FÖRSÄKRING

Inspirerande dagar om arbetsmiljö

JAG BLIR GLAD när jag hör vad en av besökarna på vårt stora arbetsmiljöevent Gilla Jobbet säger i det här numret av Trygg på Jobbet. Han jobbar med arbetsmiljöfrågor och tycker att fokus ofta ligger på regler och system. Det finns lagstiftning och rutiner som ska uppfyllas. Hela området präglas av problem och bestämmelser. När han klev in på Gilla Jobbet blev han glatt överraskad och inspirerad. Han möttes av möjligheter i stället för problem.

Om fler gick därifrån med bra idéer och såg saker ur ett nytt perspektiv har vi uppnått precis det vi hoppades på. En av våra viktigaste grundpelare är att förebygga risker i arbetslivet

” Om fler gick därifrån med bra idéer har vi uppnått precis det vi hoppades på.

och motverka hälsoproblem i samhället genom att ta fram och sprida ny kunskap. Gilla Jobbet hade cirka 5 000 besökare som fick chansen att ta del av det allra

senaste inom arbetsmiljöområdet ur en mängd olika synvinklar.

NÅGOT SOM JAG TYCKER VAR spännande var den forskningen som Elmir Omerovic presenterade kring en av våra vanligaste hjärtsjukdomar, ”brustet hjärta”, som upptäcktes i Sverige för första gången för mindre än tio år sedan. Extrem yttre stress kan leda till att delar av hjärtfunktionen slås ut. Läs mer om det i detta nummer av Trygg på Jobbet. Okej, jag får väl erkänna att det var rätt kul att testa hamnkranen som fanns uppställd på utställningsområdet också.

Vi önskar er alla en god jul och ett gott nytt år!

JOHAN LJUNGVIST
KOMMUNIKATIONS DIREKTÖR
AFA FÖRSÄKRING

Digitala tjänster utvecklas	3
Ersättningskollen bästa sajt	4
Storslam för yrkeslandslaget	4
Forskning i fokus på Gilla Jobbet	6
Här hittar de till nya försäkringen	12
När kunden får oväntat besök	16

afa
FÖRSÄKRING

Trygghet på jobbet för fyra miljoner människor

POSTADRESS AFA Försäkring 106 27 Stockholm
BESÖKSADRESS Klara Södra Kyrkogata 18
KUNDCENTER 0771-88 00 99 VX 08-696 40 00
PÅ WEBBEN www.afaforsakring.se

TRYGG PÅ JOBBET utkommer 4 gånger per år.

KONTAKT: tryggpajobbet@afaforsakring.se

ANSVARIG UTGIVARE: Johan Ljungqvist, kommunikationsdirektör

REDAKTIONSRÅD: Pelle Boman, Marie-Louise Forslund, Julia Fransson,

Oskar Hansson, Mikael Jakobsson, Stefan Lampinen och Oskar Ahlund

REDAKTÖRER: Benny Nyberg, AFA Försäkring,

Per Cornell, Baluba Branded Content, www.balubabrandedcontent.se

UPPLAGA: 13 000

TRYCK: TMG Sthlm

Stora förbättringar på Mina sidor

Steg för steg blir det lättare att hantera försäkringarna digitalt. Nu förbättras Mina sidor och den närmaste tiden ligger fokus på digitala tjänster för försäkrade.

FÖR ATT FLER försäkringstagare ska kunna få den ersättning de har rätt till försöker AFA Försäkring göra det lättare att ansöka om ersättning. En del i det är uppdaterade digitala tjänster via afaforsakring.se.

Genom att ansöka om ersättning digitalt går det att få sina pengar snabbare och utan onödigt trassel med blanketter och kompletteringar som ska postas fram och tillbaka.

– Det absolut bästa man kan göra som försäkrad är att logga in på Mina sidor med e-legitimation eller mobil bank-ID. Gör man det kan man hålla koll på sitt ärende, säger Klas Robinson, projektledare på process- och affärsutveckling inom AFA Försäkring.

Han och kollegorna har nyligen uppdaterat Mina sidor med en meddelandetjänst.

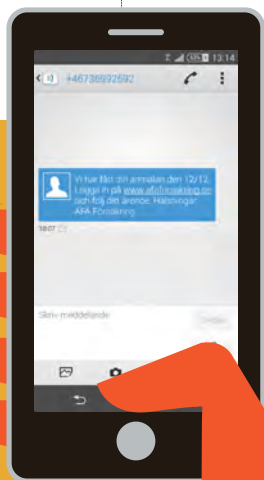
Klas Robinson

Det innebär att man får ett meddelande via sms eller e-post när det händer något i ens ärende. På Mina sidor är det också möjligt att komplettera sitt ärende med digitala dokument. Det kan till exempel handla om att bifoga sitt läkarintyg eller registrera sina kvitton.

– Nästa ambition är att minska kommunikationen med fysiska brev till de försäkrade genom att digitalisera utgående brev så att de får möjligheten att välja bort fysiska pappersutskick och kan svara på kompletterande frågor från AFA Försäkring digitalt via Mina sidor.

Vad händer i tjänsterna som vänder sig till arbetsgivarna?

– Ständiga förbättringar pågår löpande, både stora och små. Vi kommer att förbättra tjänsterna för arbetsgivarna så att det exempelvis blir smidigare att digitalt komplettera ett ärende. ●

De digitala tjänsterna kompletteras med en meddelandetjänst.

Informera om möjligheten till ersättning

MER ÄN FYRA MILJONER människor är i dag försäkrade hos AFA Försäkring och omfattas av minst en av försäkringarna. En kollektivavtalad lösning innebär att alla anställda omfattas på lika villkor och utan hälsoprövning.

Avtalsförsäkringarna kompletterar de lagstadgade försäkringarna och ger en extra ekonomisk trygghet vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet.

En kollektivavtalad försäkring bestäms efter förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter. Arbetsgivaren tecknar försäkringen och betalar premierna. När många människor försäkras på lika villkor och utan hälsoprövning kan kostnaden för administration sänkas och riskerna spridas. Det leder till förmånliga försäkringsavtal med låga premier.

EN ANSTÄLLD BEHÖVER inte vara medlem i facket för att omfattas av försäkringarna. De innehåller en garantiregel. Den innebär att försäkringarna gäller så fort kollektivavtalet börjat gälla. Även arbetsgivare utan kollektivavtal kan teckna försäkringar för sina anställda. ●

KOLLEKTIVAVTALADE FÖRSÄKRINGAR

- Sjukförsäkring för medarbetare som är sjukskrivna.
- Arbetsskadeförsäkring för medarbetare som skadar sig på eller på väg till eller från jobbet.
- Försäkring vid föräldraledighet för medarbetare med föräldra- eller graviditetsspenning.
- Försäkring vid dödsfall om medarbetaren avlider.
- Försäkring vid arbetsbrist om medarbetaren blir uppsagd.

Ersättningskollen dubbelt prisad

Webbtjänsten Ersättningskollen har kammat hem två prestigefyllda priser för sin användarvänlighet.

ERSÄTTNINGSKOLLEN ÄR ett enkelt webbverktyg som ger en samlad bild av ditt försäkrings-skydd om du skulle bli långvarigt sjuk eller råka ut för en arbets-skada. I november vann Ersättningskollen inUse UX award för sin användarvänlighet. Tjänsten är ett samarbete mellan AFA Försäkring, Försäkringskassan och

Svensk Försäkring och lanserades den 18 mars i år. Ersättningskollen har besökts av över 100 000 personer sedan lanseringen och har omkring 18 000 besökare per månad. Tidigare under hösten prisades Ersättningskollen som bästa mikrosajt i Europa på Digital Communication Awards i Berlin. ●

Jurys motivering:

"Vinnaren av inUse UX Award har en beundransvärd egenskap: att inte försöka göra många saker, utan bara en – men göra den mycket väl. Och vinnaren har dessutom ett mycket viktigt syfte: att ta något som är svårt för många människor och göra det inte bara begripligt utan till och med behagligt, men framför allt – möjligt att agera på. För kanske första gången: en tjänst som visar försäkrings-skyddets praktiska konsekvenser helt ur kundernas perspektiv."

"Ljus är något vi bör få oss till livs så tidigt som möjligt på dagen."

Stressforskningsinstitutets **Torbjörn Akerstedt** ger sitt bästa råd för att klara vintermörkret, till tidningen Arbetsliv.

Münchenbryggeriet i Stockholm.

Visste du att ...

... AFA Försäkring som en del av sin kapitalförvaltning äger fastigheter? AFA Fastigheter äger 61 fastigheter i Stockholm och Göteborg med ett uppskattat värde av 21 miljarder kronor.

Medaljregn över

Det svenska yrkeslandslaget tog storslam i yrkes-EM i Frankrike. Elva medaljer innebär att varannan svensk deltagare stod på prispallen.

I YRKES-EM i Lille i oktober deltog 450 tävlande från 25 länder. Sveriges lag hade 22 deltagare från 17 olika yrken. I EM är samtliga tävlande under 26 år, vilket skiljer sig lite från VM, där åldersgränsen är 23 år. Halva den svenska truppen blev medaljörer.

– Det visar att svensk

yrkesutbildning står sig väl i Europa, säger Pontus Slättman, vd på World Skills Sweden.

Två av guldmedaljörerna var Daniel Pettersson och Dan Andersson, som tävlade i mekatronik. Daniel och Dan tävlade tillsammans i VM i Leipzig förra året, vilket var en av orsakerna till

Klart med stöd till fyra projekt

Under hösten blev det klart att AFA Försäkring finansierar fyra nya forskningsprojekt med sammanlagt 11 miljoner kronor.

DE FYRA forskningsprojekten spänner över olika områden men är alla inom sin nisch. Inom sjukdom och hälsa får Tomas Ekström, KI, stöd för att forska om hur arv och livsstil kan påverka

riskerna att insjukna i reumatoid artrit och multipel skleros – sjukdomar som drabbar var tredje svensk. Christian Benedict, Uppsala universitet, undersöker hur sömnen kan påverkas av att man sitter framför en dataskärm på kvällstid. Målet är att utveckla en app som kan ge vägledning när det gäller aktivitets- och sömnrutiner.

Inom ett helt annat område är en app också lösningen. Med hjälp av smarta telefoner ska vibrationer kunna mätas för särskilda grupper av arbetare där vibrationer är ett problem. Detta kommer

Lage Burström forska om på Umeå universitet.

Stressen bland socialviktiga inom sekretärer och biståndshandläggare är stor. Kan det finnas ett samband med nya styr- och ledningsmetoder, som exempelvis New Public

Susanna Stymne Airey

Management, NPM? Om detta ska Wanja Astvik, Stockholms universitet, forska kring.

– Alla de här projekten handlar om individers hälsa och arbetsmiljö. All vår forskning ska leda till förändring ute på arbetsplatserna, säger Susanna Stymne Airey, chef för forskning och utveckling på AFA Försäkring.

Redan under december kommer fler projekt att beviljas stöd. Susanna Stymne Airey menar att spridandet av resultaten är en viktig del av det förebyggande arbetet:

– Forskningen ger resultat först när den når ut. ●

150

miljoner kronor satsar AFA Försäkring årligen på forskning och utveckling. Syftet är att förebygga ohälsa och arbetsskador inom såväl privat näringsliv som kommuner och landsting.

yrkeslandslaget

deras tajta och vältajmade samarbete. De utförde en rad moment under hård tidspress. Jämfört med sina konkurrenter utmärkte de sig bland annat i speedtävlingen, där det gällde att byta ut en komponent samt att programmera en felhanteringsfunktion.

AFA Försäkring är yrkeslandslagets arbetsmiljösponsor och var självklart på plats i Lille för att stötta laget. Nästa upplaga av yrkes-EM hålls i Göteborg i november 2016. ●

DE SVENSKA MEDALJÖRERNA

🇸🇪 Danielle Kanetoft (Frisör)
🇸🇪 Daniel Pettersson och Dan Andersson (Mekatronik)

🇸🇪 Elin Persson och Therese Nordh (Florist)
🇸🇪 Sabina Nykänen (Hotellreception)
🇸🇪 Tobias Winge (Industrielektriker)
🇸🇪 Marcus Morén (Personbilsteknik)
🇸🇪 Jimmie Karlsson (Svetsare)

🇸🇪 Sara Andersson och Denise Landén (Dekoratör/butikskommunikation)

SVENSKA HEDERSMEDALJÖRER

• Andreas Holmberg (Elektriker)
• Emmastina Dannered (Hudterapeut)
• Anna Selander (Målare)
• Linus Stengård (Webbdesign)

Livs viktig forskning. Brustna hjärtan. Allvarliga arbetsplatskonflikter. Omöjligt chefskap inom kommuner. Tre olika forskningsprojekt med gemensamma nämnare: de presenterades på Gilla Jobbet och de har finansierats av AFA Försäkring.

TEXT: PER CORNELL FOTO: NIKLAS BJÖRLING

Annika Härenstam:

”Cheferna drunknar i administration”

Var fjärde kommunal chef slutar eller byter jobb efter bara två år. I en ny studie visar Annika Härenstam och Anna Cregård vilka faktorer som ligger bakom den stora chefsflykten.

INOM DET PRIVATA näringslivet strävar arbetsgivarna efter en låg omsättning på chefer. Det kostar pengar att byta chef, arbetsmetoder riskerar att försvinna, kommunikationen i organisationen påverkas och det tar lång tid att bygga upp arbetet igen efter att någon slutat.

Att tillsätta en ny chef kostar uppskattningsvis 70–200 procent av en årslön. Det säger sig självt att stor chefsrörlighet är något man vill undvika.

Annika Härenstam och hennes kollegor började titta på förutsättningarna för chefer i kommuner redan 2009. När de två år senare skulle göra en uppföljning på sin enkätstudie upptäckte de att 23 procent av de 700 chefer som hade ingått i undersökningen hade slutat eller bytt jobb.

– Vi fick inte veta tillräckligt mycket om detta i tidigare forskning som gjorts, därför gick vi vidare med det själva, säger Annika Härenstam, professor i arbetsvetenskap vid Göteborgs universitet.

I nya intervjustudier klarnar bilden av vilka som slutar och varför. Och det handlar sällan om bristande motivation. Snarare är det organisatoriska faktorer som ligger bakom. Det ser också ut som att fler män slutar och övergår till mer expertroller medan kvinnorna i större utsträckning byter till >>>

Studiens namn:
Chefsrörlighet och chefshållbarhet i kommunala förvaltningar.

Syfte:
Att undersöka vad som påverkar personalomsättningen bland chefer i kommunala förvaltningar. Studien ska även undersöka mäns och kvinnors olika karriärmönster.

Forskningsanslag från AFA Försäkring:
3 585 267 kronor

Läs mer:
www.chefios.gu.se

» liknande chefsjobb i andra kommunala organisationer.

– Flera uttrycker att de gått från att fokusera till 80 procent på verksamhetsfrågor till att jobba med administrativa frågor till 80 procent. En chef har 22 system med olika lösenord att logga in i för att rapportera olika saker.

Undersökningen pekar på fyra huvudsakliga problem för kommunala chefer:

BRISTANDE STRUKTUR. Jobbet är helt enkelt dåligt organiserat. Målen är oklara och svåra att leva upp till då det exempelvis kan dröja till i juni innan budgeten är klar. Då har man alltså inte sina ramar trots att halva året har gått.

MÅLKONFLIKTER. Politikerna kan välta verksamheten överbord. Det kan exempelvis handla om en standardisering som pågår i många kommuner som gör att saker som fungerar utmärkt offras. Men grannkommunens modell kanske inte passar med den modell man haft tidigare.

ARBETETS INNEHÅLL. Sådant som inte hör till jobbet stressar cheferna mer och tar i snitt en arbetsdag per vecka. Det handlar ofta om krånglande datasystem och om att chefen får byta däck på bilen, fixa telefonen som inte fungerar eller skruva upp hatthyllor. Inom de

kvinnodominerade verksamheterna har stödresurser som vaktmästare och liknande tagits bort.

FÖRTROENDEBRIST MELLAN POLITIK OCH VERKSAMHET. Politiska beslut fattas över huvudet på professionen och chefer på den strategiska nivån lyssnar för lite på verksamhetscheferna.

– Sammantaget kan man säga att cheferna är en stor tillgång med vilja att utveckla verksamheterna de verkar inom. Men organisationerna är inte så bra på att utnyttja dem. Privata arbetsgivare upplever inte att de har råd att låta chefen göra annat än det viktigaste. Så tänker man sällan i kommunerna.

Vad skulle underlätta för kommunala chefer?

– De vill lägga mer tid på huvuduppgiften och att utveckla verksamheten. Och därmed mindre på annat. De vill ha bättre stöd och förtroende från högre chefer. Trots att de är operativa chefer kommer de för långt från verksamheten.

Finns det någon skillnad mellan kvinnliga och manliga chefer?

– Nej, könsskillnaderna är mycket små. Men eftersom kommunerna är väldigt könssegregerade och de kvinnodominerade sektorerna är mycket större än de tekniska, mansdominerade, så drabbar problemen främst kvinnor. ●

Sagt om Gilla Jobbet

I oktober var AFA Försäkring med och arrangerade Sveriges största arbetsmiljöevent Gilla Jobbet. Vi fångade några av besökarna i vimlet på Stockholmsmässan.

Mona Fofana, jobbar inom geriatri på Nacka sjukhus.

Vilka är dina intryck av Gilla Jobbet?

– Bra, spännande. Jag är här med en kollega.

Berätta om något du har tagit del av.

– Vi har lyssnat på ett seminarium som handlade om hur kul man får ha på jobbet. Fokus var

på hur chefer kan bidra till en god och trevlig stämning på jobbet. Det var intressant.

Thomas Jordan:

”Det går att lösa allvarliga konflikter på jobbet!”

En konflikt på arbetsplatsen kan vara många olika saker. Därför finns heller ingen mirakelmetod. Konfliktforskaren Thomas Jordan kan ändå visa på en framkomlig väg.

Studiens namn:

Metodik för destruktiva arbetsplatskonflikter: förtroendetskunskap och förändringsteorier

Syfte:

Det är ofta svårt att få till en konfliktbearbetning om en part eller båda inte skiljer mellan sin professionella roll och sina känslor. Projektet ska ta fram mer kunskap om hur sådana konflikter på jobbet kan hanteras.

Forskningsanslag från AFA Försäkring:

444 000 kronor

Läs mer:

www.perspectus.se/tj

DÄLIG STÄMMNING på jobbet hör till vardagen för de flesta i perioder. Men det finns konflikter som är så pass svårlösta att arbetsplatsen behöver vidta någon form av åtgärder. Och det finns mönster i parternas attityder som kan göra konflikterna ännu svårare att komma till rätta med.

Just den här sortens konflikter är Thomas Jordans specialområde. Han har ägnat större delen av sin professionella gärning åt arbetsplatsrelaterade konflikter och dessutom forskat i ämnet vid Göteborgs universitet.

– En omständighet som gör konflikter extra svårlösta är när parterna inte är vana att reflektera kring sin egen roll i konflikten.

TYPISKA BETEENDEN som organisationskonsulter får brottas med i konflikter är att personer lägger skuld på den andra parten, fokuserar på den andres negativa sidor >>>

Arne Karlsson och Andreas Jarheden, stuvare och skyddsombud, Gotlands stuveri.

Arne, vad hoppas du få ut av Gilla Jobbet?

– Vi vill lära oss mer om riskbedömning och konfliktantering. Vi hoppas också att vi kan förstå vår arbetsplats bättre med nya kunskaper.

Har arbetet som stuvare förändrats mycket?

– Vi hanterar väldigt

mycket mer bagage på Gotlandsfärjorna nu än

tidigare men vi har också mer maskiner till hjälp nu. **Andreas, vad vill du få med dig från Gilla Jobbet?**

– Jag vill lära mig mer om hur jag kan agera som skyddsombud om något är allvarligt fel.

Vad är det bästa med Gilla Jobbet?

– Att man kan träffa många andra som är i samma situation som vi för att lära av varandra.

Birgitta Halldén, ekonomiasistent med en del arbetsmiljöansvar, Svenska Lärarförsäkringar.

Vad är det du söker efter på Gilla Jobbet?

– Jag vill gärna ha

många konkreta tips gällande arbetsmiljö. Vi är speciellt intresserade av hur man kan lösa det här med att jobba hemifrån. Hur gör man med säker uppkoppling och så vidare. Sedan är jag alltid intresserad av ergonomi och nyheter inom det området.

Hur kommer det sig att du är här i dag?

– Vår arbetsgivare Svenska Lärarförsäkringar ville att jag och min kollega Rita skulle gå. >>>

»» eller vill att motparten ska ändra på sig.

Till detta hör att de tycker att den egna bilden är sann och att de själva inte är en del av problemet.

– Beteendet präglas också av ett ointresse för dialog men en stark vilja att få omgivningen att lyssna på de oförrätter man själv blivit utsatt för, säger Thomas Jordan.

DET HAN SKJUTIT in sin forskning på är att skapa en gemensam verktygslåda för dem som jobbar med arbetsplatskonflikter. Det finns en mängd olika metoder som används men det är svårt att hitta en övergripande och evidensbaserad metod som går att applicera på alla konflikter.

Anledningen till det är naturligtvis att arbetsrelaterade konflikter kan vara så olika. Dels finns det olika teman för konflikterna: organisatoriska, beteendemässiga och sådana som handlar om maktobalans, dels finns det flera vanliga typer av konstellationer bland parterna. Det kan exempelvis handla om Grupp–Chef, Individ–Individ, Grupp–Individ eller Chef–Individ.

– En metod som kan lösa alla de här olika varianterna skulle vara som att utveckla ett läkemedel som är bra när man är sjuk, det funkar inte så. Ska vi vara

väl rustade behöver vi i stället en verktygslåda. Det jag har gjort är bland annat att samla in ett antal verkliga fallberättelser från erfarna svenska organisationskonsulter som lyckats lösa just de här typerna av konflikter. Materialet var så fantastiskt bra att jag inte ville begrava det i vetenskapliga artiklar som få läser. Jag ville föra det vidare till alla som jobbar med frågan. Det fick bli en handbok.

I "HANDBOK I KONFLIKTHANTERING" går Thomas Jordan igenom 18 verkningsfulla strategier för att lösa allvarliga arbetsplatskonflikter. Boken behandlar också teman som kartläggningsmetodik och tekniker för gruppmedling.

– I dag jobbar de flesta konsulter på sitt eget sätt. Hela syftet med handboken är att sprida kunskaper till organisationskonsulter och personalavdelningar. Det finns mycket hantverkskunskap som kan bidra till skickligare konflikt-hantering i arbetslivet.

Finns det typer av arbetsplatser där risken för konflikt är större?

– På arbetsplatser där vi är beroende av varandra är konflikt-potentialen större, liksom på arbetsplatser där man arbetar med människor. Där berörs våra värderingar i större utsträckning. ●

Lars Tenggren, arbetsmiljösamordnare, Lärarförbundet i Malmö. Vad har du fått ut av Gilla Jobbet?

– Mycket. När man sysslar med arbetsmiljöfrågor är det mycket fokus

på regler och system. Och arbetsmiljölagstiftningen handlar väldigt lite om möjligheter. Här får man en massa positiva intryck och fokus ligger på möjligheter.

Har du sett något bra?

– I alla pauser har jag stått vid scenen och lyssnat. Jättespännande! Och jag har sett Carin Götblad, det var intressant. Jag är positivt överraskad, Gilla Jobbet är bättre än vad jag hade räknat med.

Elmir Omerovic:**”Man kan dö av brustet hjärta”**

Extrem stress kan utlösa förlamning av hjärtmuskeln. Elmir Omerovics forskning visar att det nya syndromet ”brustet hjärta” är lika farligt som hjärtinfarkt. De som drabbas oftast är kvinnor i övre medelåldern.

EN KVINNA KOM IN med ambulans till Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg. Det här var hösten 2005. Hon hade alla tecken på hjärtinfarkt: illamående, ont i bröstet, andfäddhet och ett lågt blodtryck. Läkarna räknade med att ett större kärl var avstängt. De blev ytterst förvånade när de inte hittade något konstigt med patientens kranskärl.

– Vi är skolade i yrket och ändå måste jag erkänna att vi förlorade kontrollen över situationen med den sjuka patienten, säger Elmir Omerovic.

En äldre kollega gav rådet att titta närmare på hur vänster kammare fungerade. Nu blev de ännu mer förbryllade. Hjärtat rörde sig inte alls som det skulle. Två tredjedelar var helt stillastående, paralyserat. Samtidigt mätte patienten alldeles för bra för att ha så dålig hjärtfunktion. Trots många tecken på att det var felaktigt, ställde läkarna diagnosen hjärtinfarkt och hjärtsvikt och satte in tung medicinering med tillhörande risker.

– Jag ringde upp kvinnan två veckor senare och frågade vad som hade hänt den dagen hon kom in. Hon berättade att hon känt sig mobbad på jobbet och att det hade varit som mest intensivt just den dagen, säger Elmir Omerovic.

– **FÖRE 2005** hade svaret på frågan om huruvida man kan dö av brustet hjärta varit nej. Men nu ser vi ett helt nytt sjukdomssyndrom som har drabbat cirka 2 000 personer i hela landet sedan 2009. Syndromet har uppmärksammats i Japan sedan

1990-talet men har förmodligen funnits även tidigare.

Elmir Omerovic beskriver syndromet som att våra känslor får ett uttryck i hjärtat. Extrema stressnivåer kan hos vissa människor leda till den typen av reaktion.

– Vi ser att det är flest kvinnor runt 60 år som drabbas. Men även yngre, och även män. Lärare och personer som jobbar inom vård och omsorg kan vara överrepresenterade, visar våra preliminära resultat. De flesta blir bättre på några dagar, men vi ser samma dödlighet som vid hjärtinfarkt.

FAKTORER SOM KAN UTLÖSA sjukdomen hos benägna patienter är exempelvis mobbing, gräl, sorg, smärta eller intensiv rädsla. Det kan också finnas genetiska faktorer som utlöser den.

– Vissa familjer verkar ha en större risk att drabbas. I fem familjer vi känner till har flera olika personer insjuknat. En hypotes är också att etniska svenskar löper en större risk. Brustet hjärta är en vanlig hjärtsjukdom och Sverige kan ha störst antal nya fall i världen i förhållande till folkmängd.

Varför är detta viktigt att forska om?

– Många drabbas och riskerna med sjukdomen är stora. Det är också intressant för forskarna att lära sig mer om vilka mekanismer som är aktiverade för att få organen att läka. Forskningen avslöjar vår okunskap om kroppens uppbyggnad och behovet av att utmana dogmer. Vi måste upp med många fler teorier på bordet innan vi kan förklara det här sjukdomssyndromet helt. ●

Studiens namn:
Stressinducerad kardiomyopati i Sverige.

Syfte:
Att bestämma hur vanlig så kallad stressinducerad kardiomyopati är och vilka hälsokonsekvenser och orsaker sjukdomen har samt att ta fram nationella riktlinjer för diagnos och behandling.

Forskningsanslag från AFA Försäkring:
3 376 000 kronor

*Katarina Hillman,
visual merchandi-
ser på Gina Tricot,
har fått upp ögo-
nen för Föräldra-
penningtillägg.*

Mammavänligt på Gina Tricot

Allt fler föräldrar hittar FPT, Föräldrapenningtillägg, men det finns mycket arbetsgivaren kan göra för att underlätta. Gina Tricot har valt att ta fram en lathund för sina anställda.

TEXT: PER CORNELL FOTO: ANNA RUT FRIDHOLM

DET ÄR BRÅDA DAGAR på Gina Tricot Sergels Torg i Stockholm så här veckorna före jul. Kunderna väller in, liksom alla nya varor som ska packas upp och hitta sin plats i butiken. För Katarina Hillman är det extra mycket att tänka på. Som visual merchandiser är det hennes uppgift att se till att butiken ser bra ut visuellt, hon ska sköta möblering, lyfta fram kampanjplagg och inreda skyltfönster. Bland annat. Hon har nyligen kommit tillbaka till jobbet efter att ha fått sitt första barn.

Under hennes föräldraledighet hann det tillkomma en ny föräldraförsäkring för alla privatanställda och kooperativt anställda arbetare – Föräldrapenningtillägg, FPT. Det är en kompletterande försäkring som innebär att föräldralediga som uppfyller kriterierna får tio procents tillägg till sin föräldrapenning.

REDAN UNDER det första året har cirka 30 000 svenskar utnyttjat den nya försäkringen. AFA Försäkring, som administrerar den, har lagt ner stora resurser på att informera om den förmån som många har rätt till genom sitt anställningsavtal.

– Allt fler utnyttjar FPT och vi märker att många hittar till oss genom att vi får frågor via Facebook

FPT

- **FPT ger ett tillägg på 10 procent till föräldrapenningen.**
- **Den gäller för privatanställda och kooperativt anställda arbetare.**
- **Den anställda ansöker via afa-forsakring.se.**
- **Arbetsgivaren har möjlighet att ansöka åt de anställda.**

och andra kanaler. Men det är klart att det finns mycket som arbetsgivarna också kan göra för att få ännu fler att verkligen utnyttja försäkringen, säger Lena Steinsholt, chef för avdelningen som hanterar försäkringen.

ETT FÖRETAG som har en genomtänkt strategi för hur de anställda ska hitta till de försäkringar de har genom sin anställning är Gina Tricot. Klädmärket har sitt huvudkontor i Borås och 79 butiker över hela landet med 875 anställda. På löneavdelningen arbetar Beatrice Bengtson, bland annat med de kollektivavtalade försäkringarna.

– Varje nyanställd får ett häfte med information. Där finns vår

»» policy och även information om försäkringarna. Det knepiga är att man ju inte kommer ihåg alla sådana saker om man flera år senare behöver utnyttja exempelvis en arbetsskadeförsäkring, säger hon.

FÖR ATT HJÄLPA de anställda på traven har Gina Tricot tagit fram en lathund för varje försäkring som skickas ut till de personer som är i en situation där det kan vara aktuellt att anmäla.

– Vi som jobbar med personalfrågor har en checklista på vad vi ska göra vid varje sådan händelse, säger Beatrice Bengtson.

Så när en anställd exempelvis blir föräldraledig skickar Beatrice Bengtson ut lathunden för hur man ska göra för att ansöka om FPT hos AFA Försäkring. Det är ett dokument som förklarar vad

Att arrangera kläder och inredning i butiken är Katarina Hillmans jobb.

försäkringen innebär samt tydligt visar vad och hur man ska fylla i via afaforsakring.se.

För lönekontoret har den nya försäkringen inneburit en viss lättnad. Tidigare hade Gina Tricot en motsvarande lösning för anställda som var föräldralediga men som företaget betalade ut själva, en föräldralön. Nu behöver Beatrice Bengtson bara gå in och bekräfta anställningen när hon får ett meddelande från AFA Försäkring om att den anställde har gjort en ansökan. Och det blir ganska ofta nu för tiden. Hon upplever att det är många som utnyttjar FPT på företaget.

Beatrice Bengtson.

DEN BILDEN BEKRÄFTAS av Marie Eldh, butikschef i den butik där Katarina jobbar.

– Bara i min butik har vi sex

mammor som är föräldralediga. Vi skrattar lite åt det här, men det är likadant i hela regionen – alla får barn samtidigt. Det är värsta babyboomen på Gina Tricot just nu.

Butikens visual merchandiser Katarina har klättrat upp i skyltfönstret för att se över skyltdockorna och justera något. Hon är som sagt nyligen tillbaka från

FYRA EXEMPEL PÅ FÖRÄLDRATILLÄGG FRÅN AFA FÖRSÄKRING

+2 253
kr/månad

Emelie, billackerare
• 22 850 kr i månadslön.
• 17 732 kr/månad i föräldrapenning från Försäkringskassan.
• Ytterligare 2 253 kr/månad i Föräldrapenningtillägg.

+2 190
kr/månad

Robert, hotellreceptionist
• 22 200 kr i månadslön.
• 17 072 kr/månad i föräldrapenning från Försäkringskassan.
• 2 190 kr/månad i extra Föräldrapenningtillägg.

+2 283
kr/månad

Stefan, budbilsförare
• 23 150 kr i månadslön.
• 18 520 kr/månad i Föräldrapenning från Försäkringskassan.
• Ytterligare 2 283 kr/månad i föräldrapenningtillägg.

en föräldraledighet som inleddes innan FPT fanns och som sträckte sig till september i år. Eftersom hon var borta från arbetsplatsen under den tid som nya regler infördes har hon fått reda på mer om FPT nu i efterhand.

– Det här låter jättebra, tycker jag, och jag ska precis kolla upp vilka regler som gäller för mig. Om

Skyltdockor behöver också kärlek. Katarina ser till att skyltfönstret håller stilen.

jag får fler barn kommer jag definitivt att ansöka, säger hon.

KATARINA TYCKER också att det låter väldigt positivt att hon samtidigt i så fall även ansöker om Premiebefrielseförsäkringen, som innebär att hon inte missar några avtalspensionsavsättningar under föräldraledigheten. ●

DET HÄR ÄR PREMIEBEFRIELSEFÖRSÄKRINGEN

Clara, cafébiträde

- 18 200 kr i månadslön.
- 12 133 kr/månad i Föräldrapenning från Försäkringskassan (20 dagar/månad).
- Ytterligare 1 196 kr/månad i föräldrapenningtillägg.

- Under föräldraledighet tar försäkringen över avsättningen till den anställdes tjänstepension.
- Den gäller för

- privatanställda och kooperativt anställda arbetare som tar ut föräldrapenning.
- Från och med 2012 är premien

4,5 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten för lönedelar upp till 7,5 inkomstbasbelopp.

Stort lyft för pensionsavsättning

I och med Föräldrapenningtillägg lyfter även siffrorna för Premiebefrielseförsäkringen.

NÄR MAN ANSÖKER om FPT ansöker man samtidigt om en annan försäkring: Premiebefrielseförsäkringen.

– I och med att vi har spridit så mycket information om FPT har ansökningarna även för Premiebefrielseförsäkringen gått upp kraftigt,

Lena Steinholt, AFA Försäkring.

säger Lena Steinholt.

Vad är Premiebefrielseförsäkringen för typ av försäkring?

– När du är föräldraledig betalar din arbetsgivare inte in dina avtalspensionspremier om du är privatanställd eller kooperativt anställd arbetare. Försäkringen täcker detta och är alltså en avsättning som gör att din pension blir högre. **Hur mycket har ansökningarna ökat hittills i år?**

– Förra året var det cirka 16 000 som ansökte. I år räknar vi med 36 000.

Vad tycker AFA Försäkring om att så många fler ansöker?

– Det är fantastiskt. Vi vill ju att alla som kan få ersättning ska få det. ●

+1 196
kr/månad

Redo att göra hembesök

Vid allvarliga olyckor kan ett hembesök vara den mest lämpliga lösningen för en skadereglerare. Peter Backarby har goda erfarenheter av att arbeta så.

TEXT: MARIE ERIKSSON FOTO: NIKLAS BJÖRLING

PETER BACKARBY ARBETAR på avdelningen som förkortas HIFI vilket står för Höga Invaliditeter och Framtida Inkomstförluster och reglerar försäkringen TFA, Trygghetsförsäkring vid arbetsskada. Peter och hans kollegor utreder till exempel om personer har rätt till extra ersättning för merkostnader och för framtida inkomstbortfall vid arbetsskada.

När en person blir svårt invaliderad på grund av en arbetsolycka eller när det handlar om ett ärende som pågått länge har personskadereglerare på AFA Försäkring möjlighet att göra hembesök.

– Många blir så glada och tack-samma för att jag kommer hem till dem och svarar på deras frågor.

Peter Backarby

Men det är långt ifrån någon nöjestrapp, säger Peter Backarby.

Han fortsätter:

– Jag utreder ärendet samtidigt som jag

ser till att kunden får rätt ersättning enligt försäkringsvillkoren. Ett hembesök brukar underlätta kontakten med kunden genom hela handlägningsprocessen. Peter har jobbat som skadereglerare på AFA

Peter Backarby gör cirka 15 hembesök om året till personer som varit med om allvarliga arbetsplatsolyckor.

”Många blir så glada och tack-samma för att jag kommer hem till dem och svarar på deras frågor.

Försäkring sedan 2001. Tidigare jobbade han inom öppenvårdspsykiatri och med rehabilitering, som mentalskötare och undersköterska.

Händer det att besöken är svåra och att ni har olika uppfattning?

– Mycket kan lösa sig när man tar sig tid att lyssna på någon som har det svårt och som kanske också är missnöjd. Det är viktigt att ge tydlig information om personens rättigheter och vad

HIFI

- Står för Höga Invaliditeter och Framtida Inkomstförluster.
- Reglerar Trygghetsförsäkring vid arbetsskada, TFA.
- Skadereglerare på AFA Försäkring kan göra hembesök till försäkrade som en del av utredningen för att kunna lämna rätt ersättning.

nästa steg i ärendet blir. Ibland kan min medicinska bakgrund underlätta.

Berätta om ditt mest speciella hembesök!

– En man som hade skadat sig på en arbetsplats flyttade hem till Norge, till en nordligt belägen ö långt ut i havet. Han tyckte det var fantastiskt att en skadereglerare härifrån kunde komma ända dit och hjälpa honom att få rätt ersättning. Men det är ju det vi är till för. ●